

Az új vasuti üzletszabályzat.

A berni egyezményt becikkelyező 1892: XXV. t.-cz. 2. és 4. §§-aiban foglalt felhatalmazásnál fogva, a kormány a minis-teri tanácsnak 1892. évi november hó 28-án kelt határozata alap-ján új üzletszabályzatot bocsátott ki, mely f. évi január hó 1-én lépett életbe.

Az új üzletszabályzatnak a jogász- és kereskedői közön-séget különösen azt a részét, mely a kártérítési igényeket tár-gyalja, a következőkben ismertetjük.

73. §.

Felperesség. Felszólamlások.

(1) A vasuti fuvarozási szerződésből a vasut ellenében keletkező igények érvényesítésére csak az van jogosítva, a kit az áru fölött a rendelkezési jog illet.

(2) Ha a feladó a fuvarlevél-másodpéldányt vagy a feladási vevényt, avagy a felvevő állomás azon igazolványát, hogy ily okirat ki nem állítottatott, felmutatni nem képes, igényét csak az átvevő beleegyezésével érvényesítheti.

(3) Az igényeknek bíróságon kívül felszólamlás (reclamatio) útján való érvényesítése esetében az áru értékéről szóló igazol-vány és ha az átvevőnek a fuvarlevél átadatott, a fuvarlevél is melléklendő. A vasutak kötelesek az ilyeneket a lehető leg-nagyobb gyorsasággal megvizsgálni és a mennyiben barátságos meg egyezés nem jön létre, a határozatról a felszólamlót írásban értesíteni.

74. §.

Több vasut felelőssége.

(1) Azon vasut, mely az árut a fuvarlevéllel fuvarozás végett átvette, felelős a szállítás végrehajtásáért a következő vasutak szállítási vonalain is egész a kiszolgáltatásig.

(2) Minden következő vasut azáltal, hogy az árut az eredeti fuvarlevéllel átveszi, az utóbbi értelemben a fuvarozási szerző-désbe belép és önálló kötelezettséget vállal a fuvarozásnak a szerződés értelmében való végrehajtására.

(3) A fuvarozási szerződésből eredő igények azonban — a vasutakat egymás ellenében megillető visszkereseti jog érintése nélkül — per útján csak az első, avagy azon vasut ellen ervé-nyesíthetők, mely az árut a fuvarlevéllel legutóljára átvette, vagy pedig azon vasut ellen, melynek vonalán a kár keletkezett. Az említett vasutak között felperes választhat.

(4) A választási jog a kereset megindításával elenyészik.

75. §.

Felelőség az elveszésért és megsérülésért általában.

(1) A vasut a következő szakaszokban foglalt közelebbi határozmányok értelmében azon kárért, mely az áruban a fuvarozásra való átvételtől a kiszolgáltatásig elveszés, hiány, vagy megsérülés által keletkezett, felelős, a mennyiben igazolni nem képes, hogy a kárt a rendelkezésre jogosult vétkessége vagy az utóbbinak a vasut vétkességére vissza nem vezethető rendelkezése az áru természetes minősége (nevezetesen megromlás, beszáradás, rendes csurgás) vagy erőhatalom okozta.

(2) Az átvevő kezeihez történt kiszolgáltatással azonosnak tekintetik az áru kiszolgáltatása a vám- és ellenőrzési helyiségekbe a rendeltetési állomásra való megérkezés után, ugyszintén azon kiszolgáltatás is, mely a jelen üzletszabályzat határozmányai értelmében közraktárba vagy szállitmányozó kezeihez történik.

76. §.

A felelőség korlátozása a rendeltetési hely tekintetében.

(1) Ha a fuvarlevélben a kiszolgáltatás helyéül oly hely van megjelölve, mely nem a vasut mentén fekszik, a vasutnak, mint fuvarozónak felelőssége csak az utolsó vasuti állomásig áll fenn. A továbbszállítás tekintetében csak a szállitmányozó kötelezettségei terhelik.

(2) Környékbeli oly helyiségekbe rendelt küldemények tekintetében azonban, melyekbe a továbbszállítást a vasut saját berendezéseivel látja el (68. §. 3. bekezdés), a vasutnak, mint fuvarozónak felelőssége az egész szállítási utra kiterjed.

(3) Ha a feladó a fuvarlevélben akkép rendelkezett, hogy az áru a vasut mellett fekvő valamely helyen adassék ki, vagy ott maradjon, a fuvarozás, habár a fuvarlevélben még más rendeltetési hely is van megjelölve, csak amaz előbbi, a vasut mentén fekvő helyig tekintetik elvállaltnak és a vasut csak az ezen helyen történő kiszolgáltatásig felelős.

77. §.

A felelőség korlátozása különös veszélyek eseteiben,

(1) A vasut nem felelős:

1. oly áruknál, melyek a díjszabás határozményai vagy a feladóval történt megállapodás szerint nyitott kocsi-kon szállítatnak,

azon kárért, mely a fuvarozás ezen módjával járó veszélyből keletkezett.

Az ily veszélyből keletkezett kár alatt a feltűnő súlyhiány vagy egész darabok elvesztése nem érthető;

2. oly áruknál, melyek — habár természetes minő-

ségüknél fogva a fuvarozás közbeni teljes vagy részbeni elvesztés vagy megsérülés meggátolása végett begöngyölést igényelnek — a feladónak a fuvarlevélben tett nyilatkozata szerint (58. §.) begöngyöletlenül vagy csak hiányosan begöngyölve adatnak fel, azon kárért, mely a begöngyölés hiányából annak hiányos minőségével járó veszélyből keletkezett;

3. oly áruknál, melyek be- vagy kirakásáról a díj-szabás vagy a feladóval történt külön megállapodás szerint a feladó, illetőleg az átvevő gondoskodik, azon kárért, mely a be- és kirakással, avagy a hiányos rakodással járó veszélyből keletkezett;
4. oly áruknál, melyek sajátyszerű természeti minőségük-nél fogva elvesztés, apadás vagy megsérülés, nevezetesen törés, rozsdásodás, belső megromlás, rendkívüli csurgás, beszáradás és elszóródás különös veszélyének vannak kitéve, azon kárért, mely ezen veszélyből keletkezett;
5. élő állatoknál, azon kárért, mely ezen állatok fuvarozásával járó különös veszélyből keletkezett;
6. oly áruknál, élő állatokat is ideértve, melyek az üzletszabályzat, a díjazás vagy a feladóval történt külön megállapodás szerint kísérettel látandók el, azon kárért, mely a kíséret által elhárítani cél-zott veszélyből keletkezett.

(2) Ha a bekövetkezett kár az eset körülményeihez képest a jelen szakaszban megjelölt veszélyekből eredhetett, az ellenkező bizonyításáig az vélelmeztetik, hogy a kár tényleg az illető veszélyből keletkezett.

(3) A felelősség alól ezen szakasz alapján mentességnek nincs helye, ha bizonyítottatik, hogy a kár a vasutnak vagy közgeinek vétkessége folytán keletkezett.

78. §.

A felelősség korlátozása súlyhiányok esetében.

(1) Azon áruknál, melyek természeti minőségük-nél fogva fuvarozás közben rendszerint súlyvesztéséget szenvednek, a vasut felelőssége a súlyhiányokért az alábbi szabványtétélek mérvéig ki van zárva.

(2) A szabványtétel 2 százalékot tesz folyékony és nyirkos, valamint a következő nem nyirkos áruknál:

rászpolyozott és örölt festőfák, fakéreg, gyökerek, édes gyökér, végott dohány, zsiradék, szappan és kemény olajok, friss gyümölcs, friss dohánylevelek, gyapjú, bőrök, irhák, kikészített bőrök, aszalt és sült gyü-

mölcs, állati inak, szarvak és körmök, csontok (egészben vagy őrölve), szárított halak, komló, friss ragaszok.

(3) Minden egyéb, az 1. bekezdésben megjelölt fajtájú nem nyirkos áruknál a szabványtétel 1 százalékot tesz.

(4) Ezen szabványtétel, azon esetben, ha egy és ugyanazon fuvarlevéllel több darab szállított, minden darab után külön számíttatik, a mennyiben az egyes darabok súlya a fuvarlevélben ki van tüntetve vagy más módon kimutatható.

(5) A felelősség ezen korlátozásának nincs helye, ha bebizonyíttatik, hogy a súlyvesztés az eset körülményeire képest nem az áru természetes minőségéből keletkezett, vagy hogy az alapul vett százalékos tétel ezen minőségnek vagy az adott esetben fenforgó egyéb körülményeknek meg nem felel.

(6) Az áru teljes elveszése esetén súlyvesztés címén levonásnak nincs helye.

79. §.

Vélelem az áru elvesztésére nézve.

A keresetre jogosult az árut minden további bizonyítás nélkül elveszettnek tekintheti ha annak kiszolgáltatása a szállítási határidő (64. §.) lejárta után 20 napon túl késik.

80. §.

A kártérítés mérve az áru elvesztése esetében.

Ha a vasut az előző határozmányok alapján teljes vagy részbeni elveszésért kártérítést nyújtani tartozik, azon rendes kereskedelmi érték, ilyennek nemlétében azon közönséges érték térítendő meg, melylyel ugyanazon fajú és minőségű áru a feladás helyén birt azon időben, midőn az áru fuvarozás végett átvétetett. Ezen felül visszatérítendő az összegek, melyek vám és egyéb költségek, valamint fuvardíj fejében netán már kifizettettek.

(Folytatása következik.)